

Lapplands kommunalförbund
bert-olov.strom@lapplands.se

2018-06-19
Dnr 400-2017:7322

Rektor vid Laestadiusskolan
ann-mari.larsson@lapplands.se

Beslut

efter kvalitetsgranskning vid Laestadiusskolan i
Pajala, Lapplands kommunalförbund, av nyan-
lända elevers fortsatta utbildningsvägar efter
språkin introduktion

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av *nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar efter språkintröduktion*. Syftet är att granska huvudmäns och skolors arbete för att ge nyanlända elever förutsättningar att gå vidare inom gymnasiet eller till Komvux efter språkintröduktion.

De övergripande frågeställningarna är:

1. *I vilken utsträckning har huvudmannen ett långsiktigt och samordnat arbete för nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar?*
2. *I vilken utsträckning arbetar rektorn för:*
 - a) *en strukturerad kontakt mellan språkintröduktion och fortsatta utbildningsvägar?*
 - b) *en vägledning som ger nyanlända elever en god överblick över fortsatta utbildningsvägar?*

Granskningen genomförs i 22 utvalda gymnasieskolor med huvudmän som erbjuder språkintröduktion. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Laestadiusskolan, Lapplands kommunalförbund ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte språkintröduktionsprogrammet på Laestadiusskolan den 21-23 maj 2018. Besöket genomfördes av utredaren Verica Stojanovic och undervisningsrådet Per Joel Jarlunger. Intervjuer med ett urval av elever på språkintröduktion, studie- och yrkesvägledaren, samordnaren, rektorn och centrala funktioner hos huvudmannen (gymnasiechefen) har genomförts.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden.

- Huvudmannen behöver se till att det finns planerade arbetssätt i syfte att vägleda och motivera nyanlända elever. I detta ingår att de planerade arbetssätten är förankrade i verksamheten.
- Huvudmannen behöver följa upp att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses.
- Huvudmannen behöver se till att det bedrivs ett arbete med att motverka studieval som grundar sig på kön samt social och kulturell bakgrund.
- Rektorn behöver utveckla den långsiktiga planeringen för nyanlända elever på språkintröduktion. I detta ingår att rektorn behöver ta reda på elevernas behov av vägledning, planera vägledningen utifrån behoven och följa upp att elevernas behov tillgodoses.
- Rektorn behöver se till att det ges fler möjligheter till social inkludering mellan elever på språkintröduktion och elever på andra intröduktionsprogram och nationella program.
- Rektorn behöver ha en strategi för skolans arbete med att motverka val som grundar sig på kön eller social och kulturell bakgrund samt säkerställa att skolans personal har kunskap om hur de kan arbeta för att motverka begränsade studieval.

Skolinspektionens bedömningar

1. *I vilken utsträckning har huvudmannen ett långsiktigt och samordnat arbete för nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar?*

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannens långsiktiga arbete för nyanlända elevers fortsatta utbildning – när det gäller beredskap för att kunna möta behovet av olika fortsatta utbildningsvägar – fungerar väl. Skolinspektionen bedömer vidare att huvudmannens samordning av den fortsatta utbildningen fungerar väl.

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden. Huvudmannen behöver se till att det finns planerade arbetssätt i syfte att vägleda och motivera nyanlända elever. I detta ingår att de planerade arbetssätten är förankrade i verksamheten. Huvudmannen behöver följa upp att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses. Huvudmannen behöver också se till att det bedrivs ett arbete för arbete med att motverka studieval som grundar sig på kön samt social och kulturell bakgrund.

Skolinspektionens utredning

Huvudmannens beredskap för fortsatta utbildningsvägar

Granskningen visar att huvudmannen har en beredskap för nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar efter språkintröduktion.

Representanten för huvudmannen, gymnasiechefen för Lapplands kommunalförbund, säger att man i Pajala har lyckats bygga upp en fungerande och flexibel organisation. Enligt representanten finns det, på grund av "den lilla" organisationen i Pajala och dess flexibilitet, en bra beredskap för elevers fortsatta utbildningsvägar. Elever kartläggs och slussas efter språkintröduktion vidare antingen till ett annat intröduktionsprogram eller ett nationellt program. Huvudmannen säger att målet är att få eleverna behöriga till nationella program. Med stöd av Skolverket ges all personal utbildning i språkutvecklande arbetssätt. Studie- och yrkesvägledare har också fått gå utbildningar för att kunna vägleda nyanlända elever. Huvudmannen berättar att kommunförbundet arbetat med att förbereda

lärare på nationella program för att ta emot nyanlända elever och att introduktionsprogrammets organisation har utökats för att anpassas efter behoven. Enligt representanten har huvudmannen tagit fram olika fortsatta utbildningsvägar på grupp- eller skolnivå utifrån lokala förutsättningar och elevernas behov.

Representanten för huvudmannen säger att huvudmannen via information från rektorerna på språkinträdning, har koll på elevernas progression och vart de går vidare.

Rektorn för Lärcentra (Komvux) berättar att huvudmannen efterfrågar statistik som underlag för att planera för nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar och att statistiken redovisas till en direktiön i kommunalförbundet.

Planerade arbetssätt gällande studie- och yrkesvägledning

Granskningen visar att huvudmannen inte har planerade arbetssätt i syfte att vägleda och motivera nyanlända elever. Både representanten för huvudmannen och rektorn för språkinträdning säger i intervjuer att information kring hur elever vägleds och motiveras och om elever ges vägledning som motsvarar deras behov, inte är något som efterfrågas eller följs upp av huvudmannen. Representanten för huvudmannen uppger att huvudmannen har gett ett uppdrag till en studie- och yrkesvägledare att ta fram en skriftlig plan för studie- och yrkesvägledningens verksamhet. Denna plan ska vara klar till hösten 2018 och beskriva strukturer för vad som ska göras och vem som ska göra vad under ett läsår för bland annat nyanlända elever. Huruvida det finns utbildade studie- och yrkesvägledare är enligt representanten för huvudmannen något som huvudmannen säkerställer genom kontinuerlig kontakt med rektorerna för språkinträdning.

Uppföljning av studie- och yrkesvägledningen

Granskningen visar att huvudmannen i nuläget inte på ett strukturerat sätt följer upp att elevernas behov av vägledning tillgodoses. Huvudmannen har enligt planen "Stöd för åtgärdsplan- riktade insatser, nyanländas lärande" beslutat om fortbildning för samtliga studie- och yrkesvägledare i kommunalförbundet för att de därefter ska vidareutbilda övrig personal om vägledning för nyanlända elever. Detta beslutades utifrån en nulägesanalys som visade att nyanlända elever behöver mer kunskap om och förståelse för hur det svenska utbildningssystemet fungerar.

Även om visst arbete påbörjats kvarstår, enligt representanten för huvudmannen, för huvudmannen att ta fram mätbara mål för att kunna genomföra en uppföljning av studie- och yrkesvägledningen. Huvudmannen säger att de idag förlitar sig på att rektorn på språkintröduktion signalerar till huvudmannen om elevernas behov av vägledning inte kan tillgodoses.

Huvudmannens arbete med att motverka begränsade studieval

Granskningen visar att huvudmannen inte säkerställer att det bedrivs ett arbete med att motverka studieval som grundar sig på kön eller social och kulturell bakgrund. Såväl rektorn, samordnaren på språkintröduktionsprogrammet på Laestadiusskolan och representanten för huvudmannen uppger att huvudmannen inte har något arbete för att motverka studieval som grundar sig på kön eller social och kulturell bakgrund. Det finns en Likabehandlingsplan där det framkommer att skillnader inte ska göras mellan elever men den innehåller inget kring studieval. Huvudmannen har, enligt representanten för huvudmannen, könsuppdeldad statistik även gällande nyanlända men gör ingen analys och vidtar inga åtgärder för att motverka begränsade studieval.

Huvudmannens samordning av den fortsatta utbildningen

Granskningen visar att huvudmannen skapar förutsättningar för strukturerade kontakter mellan språkintröduktion och fortsatta utbildningsvägar. Representanten för huvudmannen uppger att rektorer för alla program tillhör en och samma ledningsgrupp. Huvudmannen ser också till att studie- och yrkesvägledare inom kommunförbundets kommuner träffas regelbundet. Rektorn och samordnaren för Laestadiusskolan uppger att huvudmannen har ordnat så att lärare och elever på språkintröduktion i de fyra kommuner som ingår i kommunförbundet gör studiebesök hos varandra för att lära känna varandra och för att lära sig av varandra.

Kontaktytor mellan språkintröduktion och Komvux finns och fungerar bra menar både rektorn och samordnaren för språkintröduktion och rektorn för Komvux. Representanten för huvudmannen uppger att huvudmannen följer upp om skolenheterna har tillräckliga resurser för arbetet med vägledning. Enligt representanten, rektorn och samordnaren har huvudmannen beslutat om olika utvecklingsåtgärder i planen "Stöd för åtgärdsplan, riktade insatser, nyanländas lärande". Åtgärdena handlar om kompetensutveckling kring migration, nyanlända och vägledning.

Representanten för huvudmannen och rektorerna för Lärcentra och Laestadiusskolan säger att det sker en viss samordning av resurser. Enligt representanten

för huvudmannen gör dock den omständigheten att budget beslutas för bara ett år i taget det svårare att på sikt veta vilka resurser som blir tilldelade gymnasieskolorna och språkintröduktion. Enligt rektorn omfördelar inte huvudmannen resurser utan har i stället valt att vid behov tillåta ett underskott.

2 a. I vilken utsträckning arbetar rektor för en strukturerad kontakt mellan språkintröduktion och fortsatta utbildningsvägar

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorns arbete med att skapa strukturerade kontakter mellan språkintröduktion och andra intröduktionsprogram, nationella program och Komvux i huvudsak bedrivs med god kvalitet.

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område. Rektor behöver se till att det ges fler möjligheter till social inkludering mellan elever på språkintröduktion och elever på andra intröduktionsprogram och nationella program.

Skolinspektionens utredning

Strukturerade kontakter

Granskningen visar att det finns en strukturerad kontakt mellan språkintröduktion, andra intröduktionsprogram, nationella program och Komvux i Pajala kommun. Rektor uppger att hittills har 12 av 39 elever på språkintröduktionsprogrammet gått vidare till gymnasiet; sju elever till nationella program och fem elever till intröduktionsprogrammet programinriktat individuellt val (IMPRO).

Rektor berättar att på Laestadiusskolan ingår alla lärare, från både intröduktionsprogrammen och de nationella programmen, i ett och samma team. Rektorer för intröduktionsprogrammen ingår i en ledningsgrupp tillsammans med gymnasiechefen och skolan har en heltidsamordnare som samarbetar med samordnarna på de andra intröduktionsprogrammen. Rektor och studie- och yrkesvägledaren uppger också att Laestadiusskolans studie- och yrkesvägledare samarbetar med lärarna på Laestadiusskolan. Samordnaren berättar att inför terminsstart har man på skolan ett särskilt möte angående de nyanlända eleverna och att eleverna ges möjlighet att läsa gymnasiegemensamma kurser med elever

på nationella program. Den samverkan som finns motsvarar elevernas behov enligt samordnaren.

Rektor berättar att när elever på språkintröduktion klarat grundskolebetygen träffas lärare, studie- och yrkesvägledare, samordnare och rektor för att gemensamt diskutera övergången. Enligt rektor saknas nedskrivna rutiner för övergångar eftersom man inte sett ett behov av detta. Enligt samordnaren fungerar samarbetet bra. Det finns också ett bra samarbete med övriga kommuner i kommunförbundet.

Rektorn för språkintröduktion, studie- och yrkesvägledaren på Laestadiusskolan och rektorn för Lärcentra (Komvux) berättar att kontakten mellan språkintröduktion och Lärcentra också fungerar bra. De båda rektorerna träffas och diskuterar de nyanlända eleverna, lärarna på Lärcentra tar kontakt med språkintröduktion i samband med elevernas övergång och studie- och yrkesvägledaren på Laestadiusskolan har kontakt med studie- och yrkesvägledaren på Komvux för att planera elevernas fortsatta utbildningsvägar. I kommunförbundet erbjuds samtliga nationella gymnasieprogram. Rektorn för Komvux berättar att på Komvux har man anställt elevcoacher, som går sista året på lärarutbildningen, för att stötta nyanlända elever med studieteknik, då man bedömt att dessa elever har behov av att ha lärare på plats. Bara ett fåtal nyanlända elever har hittills gått över till Lärcentra från språkintröduktionsprogrammet, uppger rektorn för Lärcentra. Detta då de flesta elever vill och har lyckats gå över till ett nationellt program. Studie- och yrkesvägledaren på Laestadiusskolan också har kontakt med studie- och yrkesvägledarna på de andra gymnasierna i kommunförbundet kring elevernas övergång. Enligt rektorn på Laestadiusskolan har elever på språkintröduktionsprogrammet lektioner tillsammans med elever på nationella program.

Några nedskrivna rutiner för övergången till nationella program och andra intröduktionsprogram på skolan finns inte, men samarbetet kring övergångarna fungerar bra, säger rektorn. Detta eftersom det är en liten skola med bara drygt 30 elever på språkintröduktion. Det finns nedskrivna rutiner för antagning till intröduktionsprogram och nationella program samt för övergångar till andra skolor, enligt rektorn.

Rektorn uppger också att det finns ett samspel mellan språkintruktionsprogrammet, andra intruktionsprogram och nationella program genom att man på språkintruktionsprogram gjort en nivågruppering utifrån elevernas svenskkunskaper.

Elever uppger i intervjuer att de läser vissa ämnen tillsammans med eleverna på nationella program. De berättar också att de känner sig tillräckligt förberedda för övergången.

Social inkludering

Granskningen visar vidare att rektorns arbete med att ge möjlighet till social inkludering mellan elever på språkintruktionsprogram, elever på andra intruktionsprogram och nationella program behöver utvecklas.

Rektorn och samordnaren uppger att de inte lyckats helt med den sociala inkluderingen. Rektorn säger att när elever klarat ett grundskolebetyg får de läsa kurser tillsammans med elever på andra program på Laestadiusskolan och skolan anordnar också gemensamma aktiviteter. Trots dessa insatser finns svårigheter med inkluderingen uppger rektorn. Samordnaren uppger att det är först när de nyanlända eleverna börjar på ett nationellt program som det sker en inkludering mellan elever, men enligt rektorn kan det ta upp till två år innan en övergång till nationellt program är möjlig.

Eleverna berättar att de inte har mycket kontakt med elever på andra intruktionsprogram eller på nationella program på Laestadiusskolan. Kontakterna uppger de främst sker sporadiskt på temadagar och idrottsdagar.

2b. I vilken utsträckning arbetar rektor för en vägledning som ger nyanlända elever en god överblick över fortsatta utbildningsvägar?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorns arbete med vägledning för nyanlända elevers behov utvecklas i flera avseenden.

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden. Rektorn behö-

ver utveckla den långsiktiga planeringen för nyanlända elever på språkintröduktion. I detta ingår att rektorn behöver ta reda på elevernas behov av vägledning, planera vägledningen utifrån behoven och följa upp att elevernas behov tillgodoses. Rektorn behöver vidare ha en strategi för skolans arbete med att motverka val som grundar sig på kön eller social och kulturell bakgrund samt säkerställa att skolans personal har kunskap om hur de kan arbeta för att motverka begränsade studieval.

Skolinspektionens utredning

Rektors långsiktiga planering

Granskningen visar att rektorn behöver strukturera arbetet med studie- och yrkesvägledning genom att ta reda på elevernas behov av vägledning, planera vägledningen utifrån behoven och följa upp att elevernas behov tillgodoses.

Studie- och yrkesvägledaren och rektorn för språkintröduktionen säger i intervjuer att de har dagliga kontakter med varandra och att studie- och yrkesvägledaren är med på elevhälsomöten och på klassgenomgångar, men att de saknas en strukturerat arbetssätt för att kunna utföra en långsiktig planering av arbetet med vägledning. Med anledning av detta har rektorn beslutat att utöka studie- och yrkesvägledarens tjänst till heltid. Rektor säger i intervju att studie- och yrkesvägledaren har fått i uppdrag av rektorn att skriva en studie- och yrkesvägledningsplan för Laestadiusskolan där de nyanlända eleverna ingår som en grupp. Planen ska vara en röd tråd för studie- och yrkesvägledningen, enligt rektorn.

Rektorn säger att hon säkerställer att personal har tillräcklig kompetens att möta nyanlända elevers varierande vägledningsbehov genom både de utbildningar om nyanlända som huvudmannen har beslutat om samt genom utbildningar om nyanlända som hon tar initiativ till.

Nyanlända elever uppger i intervjuer att de fått vägledning av studie- och yrkesvägledaren både i grupp och på individnivå och med tolk när det har krävts, men att de skulle vilja få en mer fördjupad vägledning. Både studie- och yrkesvägledare och rektorn bekräftar detta. Rektorn säger att elever har berättat att de skulle vilja ha fler enskilda studie- och yrkesvägledningssamtal som handlar om framtiden på längre sikt. Studie- och yrkesvägledaren uppger att en kontinuitet med återkommande studie- och yrkesvägledningsinsatser kommer att ske nu

när tjänsten har utökats. Enligt rektorn utför lärarna idag vägledning. När det gäller kompetensutveckling bland lärare gällande vägledning har huvudmannen flera riktade insatser igång som handlar om nyanländas lärande.

Rektors arbete med att motverka begränsade studieval

Granskningen visar att rektorns arbete för att motverka begränsade studieval behöver utvecklas. Rektorn berättar att hon har kännedom om hur nyanländas elever på skolan gör val som grundar sig på kön och nationalitet via uppföljning av antagningsprocessen men att metodik och konkreta åtgärder för att motverka begränsningar saknas. Detta är enligt rektorn ett utvecklingsområde.

Enligt samordnaren arbetar man på skolan med att motverka begränsade studieval via det som skrivits fram i Likabehandlingsplanen om att skolor ska arbeta med att främja likabehandling. Enligt rektorn har lärare kännedom om och diskuterar begränsade studieval men saknar verktyg att arbeta med dessa frågor. Hittills menar hon att man på Laestadiusskolan bara har kunnat göra små framsteg då det varit att svårt att motverka begränsade val hos pojkar i en kommun där tung industri och Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag (LKAB) styr arbetsmarknaden.

Elever uppger i intervjuer att de på lektionerna ibland tar upp yrken som flest pojkar eller flickor väljer samt att de har diskussioner med sina kamrater kring detta tema.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 19 december 2018 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–2017: 7322) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

Andrés Brink

Beslutsfattare

Verica Stojanovic

Utredare

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/nyanlanda-elevers-fortsatta-utbildnings-vagar-efter-sprakintroduktion>

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Lapplands kommunalförbund är huvudman för Lapplands gymnasium. Lapplands gymnasium består av fyra skolor; Bokenskola i Jokkmokk, Hjalmar-Lundbomsskolan i Kiruna, Välkommaskolan i Malmberget och Laestadiusskolan i Pajala. Vid varje skola organiseras språkin introduktionsprogrammet (IMSPR).

Språkin introduktionsprogrammen samordnas av "det lokala teamet" där gymnasiechefen, biträdande gymnasiechef, fyra rektorer ansvariga är var sitt språkin introduktionsprogram samt en samordnare för språkin introduktionen.

Av totalt av 1700 elever så är ca 300 elever nyanlända elever idag. Lapplands gymnasium styrs av gymnasienämnden och leds av en gymnasiechef och en biträdande gymnasiechef.

Bilaga 2: Rättslig reglering mm

1 kap. 4 § skollagen

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till elevers olika behov. Elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

2 kap. 8 § skollagen

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

2 kap. 10 § skollagen

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges.

2 kap. 29 § skollagen

Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

3 kap. 12a § skollagen

Med nyanländ avses i denna lag den som

1. har varit bosatt utomlands,
2. nu är bosatt i landet, och
3. har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år.

En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet.

Som bosatt utomlands anses den som inte anses bosatt i landet enligt 29 kap. 2 §.

4 kap. 3 § skollagen

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

4 kap. 4 § skollagen

Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på skolenhetsnivå. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs.

4 kap. 5 § skollagen

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

15 kap. 2 § skollagen

Gymnasieskolan ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Utbildningen ska utformas så att den främjar social gemenskap och utvecklar elevernas förmåga att självständigt och tillsammans med andra tillägna sig, fördjupa och tillämpa kunskaper.

Utbildningen i gymnasieskolan ska i huvudsak bygga på de kunskaper eleverna fått i grundskolan eller i motsvarande utbildning.

15 kap. 5 § skollagen

Gymnasieskolan ska vara öppen endast för ungdomar som avslutat sin grundskoleutbildning eller motsvarande utbildning och som påbörjar sin gymnasieutbildning under tiden till och med det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år eller, i fall som avses i 36 §, 21 år.

15 kap. 8 § skollagen

Varje kommun ska informera om de nationella programmen samt om möjligheterna att få utbildning på introduktionsprogram och vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.

17 kap. 3 § skollagen

Utöver vad som gäller för all gymnasieutbildning enligt 15 kap. 2 § är syftet med språkin introduktion att ge nyanlända ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilken möjliggör för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning

17 kap. 4 § skollagen

Programinriktat individuellt val ska utformas för en grupp elever. Yrkesintroduktion får utformas för en grupp elever eller för en enskild elev. Övriga introduktionsprogram (t ex språkintröduktion) ska utformas för en enskild elev.

17 kap. 7 § skollagen

Utbildningen på ett introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan.

29 kap. 2 § 1 st. och 2 st. 1 och 2 skollagen

Med bosatt i landet avses i denna lag den som ska vara folkbokförd här enligt folkbokföringslagen (1991:481).

Som bosatt i landet ska vid tillämpningen av denna lag anses även den som inte är folkbokförd här men som

1. omfattas av 1 § första stycket eller 1 a § första stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.,
2. vistas här med stöd av tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 § utlänningslagen (2005:716)

29 kap 3 § 1 st. skollagen

De personer som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 1 och 2 har rätt till utbildning i gymnasieskola och gymnasiesärskola endast om de har påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. De har inte rätt till utbildning i kommunal vuxenutbildning eller särskild utbildning för vuxna.

6 kap. 8 § 3 st. gymnasieförordningen

Språkintröduktion får kombineras med kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare och motsvarande utbildning vid folkhögskola enligt 24 kap. skollagen. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy, 11), Skolans värdegrund och uppgifter, Varje skolas utveckling

Skolan ska sträva efter flexibla lösningar för organisation, kursutbud och arbetsformer.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy, 11), 2.1 Kunskaper

Det är skolans ansvar att varje elev som avslutat ett introduktionsprogram har en plan för och tillräckliga kunskaper för fortsatt utbildning eller uppnår en förberedelse för etablering på arbetsmarknaden.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy, 11), 2.4 Utbildningsval – arbete och samhällsliv

Gymnasieskolan ska nära samarbeta med de obligatoriska skolformerna, arbetslivet, universiteten och högskolorna samt med samhället i övrigt. Detta krävs för att eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet och få underlag för val av kurser inom utbildningen och för vidare studier eller yrkesverksamhet.

Genom att arbetslivet fortlöpande förändras när det gäller behovet av kompetens och rekrytering av arbetskraft inom olika områden har studie- och yrkesvägledning i vid mening stor betydelse. Universitet och högskolor, arbetsförmedlingar, näringsliv samt arbetsmarknadens parter och branschorganisationer har därför viktiga roller i informationen till skolorna och eleverna.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy, 11), 2.6 Rektorns ansvar

Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att studie- och yrkesvägledningen organiseras så att eleverna får information om och vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför val av framtida utbildning och yrke.

Prop. 2009/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, s. 447

Språkintröduktion syftar till att eleven snarast möjligt ska kunna gå vidare i gymnasieskolan eller i annan utbildning.

Skolverkets allmänna råd om Utbildning för nyanlända elever (s. 14) (SKOLFS 2016:2)

I Skolverkets allmänna råd om utbildning för nyanlända elever framhålls att huvudmannen regelbundet bör förvissa sig om att rektorn för en skolenhet har tillräckliga resurser för att leva upp till bestämmelserna om den fortsatta utbildningen för nyanlända elever för att vid behov kunna omfördela resurserna mellan skolenheterna. Huvudmannen bör också ha en långsiktig planering för den fortsatta utbildningen för nyanlända elever, samt skapa rutiner för att följa upp att detta arbete fungerar på skolenheterna och i förekommande fall vidta nödvändiga åtgärder.

Skolverkets allmänna råd om Arbete med studie- och yrkesvägledning. (s. 11 och 32), (SKOLFS 2013:180)

I Skolverkets allmänna råd om arbete med studie- och yrkesvägledning framhålls att vägledning i vid bemärkelse är all den verksamhet som bidrar till att ge elever kunskaper och färdigheter som underlag för att fatta beslut om framtida studie- och yrkesval (t.ex. praktiska arbetslivserfarenheter, undervisning som rör arbetslivet, studiebesök, utbildningsinformation). Vidare framhålls att nyanlända elever behöver få information om utbildningssystemet, sina möjligheter till studier och arbetsmarknadens kompetenskrav.

Bilaga 3: Mall för huvudmannens redovisning till Skolinspektionen

Utvecklingsområde 1: Huvudmannen behöver se till att det finns planerade arbetssätt i syfte att vägleda och motivera nyanlända elever. I detta ingår även att de planerade arbetssätten är förankrade i verksamheten.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 2: Huvudmannen behöver följa upp arbetet med studie- och yrkesvägledningen. I detta ingår att följa upp att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 3: Huvudmannen behöver se till att det bedrivs ett arbete för arbete med att motverka studieval som grundar sig på kön samt social och kulturell bakgrund.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 4: Rektorn behöver utveckla den långsiktiga planeringen för nyanlända elever på språkintröduktion. I detta ingår att rektorn behöver ta reda på elevernas behov av vägledning, planera vägledningen utifrån behoven och följa upp att elevernas behov tillgodoses.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 5: Rektorn behöver se till att det ges fler möjligheter till social inkludering mellan elever på språkintröduktion och elever på andra intröduktionsprogram och nationella program.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 6: Rektorn behöver ha en strategi för skolans arbete med att motverka val som grundar sig på kön eller social och kulturell bakgrund samt säkerställa att skolans personal har kunskap om hur de kan arbeta för att motverka begränsade studieval.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: